

Teaching on the Bardo

by H.E. Zurmang Gharwang Rinpoche

PART TWO

བར་དེའི་གོ་དོན་ནི།

The Meaning of Bardo

ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་སྐྱུ་མ་ལྟར།།

ཉམས་སྐྱད་དེ་སྤོང་བ་དེའི་འཛིན་བསྐྱོབ་པའི་ཚོས།།

དེ་བཞིན་སྐྱུ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི།།

སྐྱད་བ་ཐམས་ཅད་བར་དེའི་སྐྱད་བ་སྤྱ།།

དེ་སྤོང་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་འཛིན་མི་ལམ་དང་།།

སྤྱིད་པ་བར་དེ་གསུམ་དུ་མཛོད་པར་བ་འད།།

Pointing out that all dream-like, illusion-like phenomena are appearances is the dharma which overturns grasping at the true existence.

Similarly, for the purpose of pointing out all appearances as the appearances of the bardo,

the previous gurus explained the three bardo of birth and death, the bardo of dreams, and the bardo of existence.

འཛིན་སྤྱིད་འགག་པ་བར་སྤྱིད་སྐྱབ་པ་ནི།།

མཛོད་པ་ཀུན་བཏུས་དུས་མཉམ་ཡིན་པར་གསུངས།།

འཕྱི་ནས་མ་སྐྱེ་བར་ལ་བར་སྤྱིད་བར་བཛོད།།

According to the *Compendium of Abhidharma*, the moment of death is the very same moment that the bardo of existence begins.

The period from death until rebirth is called the "bardo of existence."

སྤྲུལ་ལྷན་ལ་རྣམས་ལྷན་སྐྱེད་བྱེད་ནི།
རྒྱུད་སེམས་ལྷན་ལྷན་གཏན་དུ་ཡོད་པར་འདོད།
དེས་ན་བར་སྤིང་འིན་ལྷན་ལས་སྤང་རུང་།

According to the system of highest yoga tantra,
our physical body is always produced together with our subtle body of wind and
mind.
Thus, it is appropriate to accept that in the bardo of existence, there is a very subtle
body.

བར་སྤིང་དེའི་གཞུགས་བྱུང་ཇི་ལྟ་བ་སྤྲུལ་ན་མཛོད་ལས།
སྤོན་བྱུང་སྤིང་པའི་འཚུགས་ཅན།
ཚོན་ཕྱི་མའི་འཚུགས་ལ་ལྷོས་པའི།
སྤོན་ཡིན་བར་དོ་ལྷོས་པའི་སྤོན་མིན་ལ།
དེས་ན་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གཞུགས་འབྲེལ་ལོ།

What kind of physical body does one have in the bardo of existence?
According to the *Treasury of Abhidharma*,
beings in the bardo have a body like that of their previous existence.
At that time, it is previous with reference to the next existence.
It is not previous with reference to the bardo.
Thus, wherever you will be born next, you become connected with that kind of
body.

མངོན་པ་གོང་མར་ཡང།
གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱུང་གཞུགས་སོ།

According to the higher tradition of Abhidharma as well,
Wherever you will be born next, you take the form of that kind of body.

ཡོངས་གྲགས་ལ་ནི་ཚོན་ཕྱི་མ་ཡི།
སྤོན་གྱི་དུས་ཀྱི་སྤིང་པར་བྱས་ནས་ནི།
དེ་ཡི་གཞུགས་བྱུང་དུ་ནི་འདོད་པ་ལོ།

Generally, based on the next life,
in the bardo prior to that,
one will take the form of that kind of body.

རྗེ་བརྩུན་མར་པས་བར་དོའི་ལོག་བྱིས་དུ།
 ཕྱེ་དང་བཞི་ཡི་ཕྱི་མ་ལ།།
 བཀའ་སྐྱེའི་ལྷས་སུ་འགྱུར་ནས་འགོ།།
 ཞག་ཕྱེད་དང་བཞི་ཚོ་ནི་སྣ་མ་དང།།
 དེ་ཕྱེད་བཞི་ཕྱི་གཞུགས་བྱུང་གསུངས་པ་ལྟར།།

According to Jetsün Marpa's *Scroll on the Bardo*,
 for three and a half days,
 one will take the form of the previous life,
 and for three and a half days,
 one will take the form of the next life.

ཚུལ་གཉིས་འགལ་མེད་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་ཅེ་ན།།
 ཀུན་གཟིགས་ལྷ་དམར་ཚོས་དུག་ལུང་སྐྱོར་ལས།།
 བར་སྲིད་ལྷས་དངོས་བཀའ་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་ལྟར།།
 ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་དེ་ཡི་ཡིད་དོར་ལ།།
 མི་ལམ་ལྟར་བྱར་སྣ་མའི་ལྷས་ཀྱི་ནི།།
 བག་ཆགས་འབྲས་ཆེན་འདོད་ཚུལ་གཉིས་མི་འགལ།།
 ལྷ་མིག་ལྷན་པས་ལྷས་ནི་དངོས་གཟིགས་ཀྱང་།།
 སྐབས་ཐོབ་ལྷ་མིག་ཆ་མཐུན་མངའ་རྣམས་ཀྱིས།།
 བག་ཆགས་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཟིགས་པའོ།།

How is it that these two systems are not contradictory?
 According to *Pertinent Quotations on the Six Dharmas* by the all-seeing, Shamarpa,
 the actual body of a being in the bardo of existence
 will be like the body that they will have in their next rebirth.
 Nevertheless, since what appears to the mind of bardo beings is like a dream,
 due to strong habitual tendencies connected with the previous life,
 they may see themselves in their previous form.
 Thus, these two systems are not contradictory.
 One with divine vision can see the bardo body as it actually is,
 while a siddha who has approximate divine vision
 sees the bardo body according to their karmic imprints.

འཆི་འཕོ་འགྱུར་བ་ལུང་བསྟན་མདོ་ལས་ནི།
 དྲི་བ་འཆི་ཁ་མ་ཡི་སེམས་ལ་འཇུག།
 ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་འདྲེ་སོགས་ཚོ་འདས་ཀྱི།
 མིང་གཞུགས་གཞུང་ནས་ཉེ་འབྲེལ་ལ་སོགས་ལ།
 ལུང་སྟོན་ལས་འབྲས་འཇུག་པ་སྐྱེར་འཇུག་གསུངས།།

According to the *Prophesy on Transmigration Sūtra*,
 it is said that when a person is about to die, a spirit enters their mind.
 At the time of someone's death, the spirit, etc., who is born with them
 will take on their form and appear to their relatives and friends
 and give prophesies, causing confusion about karmic cause and effect.

སྤྱིར་ནི་བར་སྤིང་ལྷ་མིག་སྤྱོད་བྱུང་གིས།
 མཐོང་གི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ནི་མིན་པ་ལྟར།
 འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་སྟོབས་དངོས་སངས་རྒྱས་དང་།
 རྗེས་མཐུན་ཉན་རང་བྱུང་སེམས་རྣམས་ལ་འབྱུང་།།

In general, some in the bardo of existence can see
 with the divine eye as a result of prior practice, which was not acquired due to
 birth.
 The knowledge of when one will die and where one will transmigrate
 is approximate to the power of the Buddha,
 and also occurs in śrāvakas, pratyekabuddhas, and bodhisattvas.

བར་སྤིང་གི་ལུས་ལྗང་རགས་ནི།

Subtlety of the Bardo Body

བར་སྤིང་ལུས་དེ་ལྗང་རགས་རི་ལྟར་ན།
 གཞུགས་ཁམས་ལུས་ནི་འཕྲི་ཏུ་དང་བས་དང་།
 དེ་ཡི་བར་སྤིང་ལུས་ཀྱང་ལྗང་བ་དང་།
 དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འདོད་ལྷ་རགས་པ་བཞིན།
 བར་སྤིང་ལུས་ཀྱང་རགས་པ་དེ་བཞིན་ལོ།།

How subtle is the body of a being in the bardo of existence?
 A body in the form realm is very pure,
 and the body of a being in the bardo of existence from that realm is even subtler.
 By comparison, the gods in the desire realm are more gross,
 and the body of a being in the bardo of existence from that realm is even grosser.

ནད་དོན་བཅའ་པོ་མེད་ཀྱང་ལྷས་དེ་ནི།
 ཡིད་འགྱུར་གཙོ་བོར་ཡིད་ཀྱི་ལྷས་སྤྱུ་བཞག།
 བཀའ་བསམས་བསྐོད་རྣམས་སྤོ་མི་ཐོགས་སོགས།
 ལས་ལས་བྱུང་བའི་རྫུ་འཕྲུལ་འཁྱུགས་དང་ལྡན།

The inner meaning is that there is no material body,
 but only a mental body that is established.
 A bardo being is able to travel wherever they think, without being obstructed by
 earth, stones, etc.
 They have miraculous powers due to past karma.

བར་དོའི་ཟས་ནི།

Nourishment in the Bardo

བར་དོའི་ལྷས་ཀྱི་བཟའ་བའི་དངོས་པོ་ནི།
 གཙོ་བོར་དྲི་ཟར་གྲགས་ཀྱང་རོ་ལ་སོགས།
 བཀྱམ་ནས་མི་བཟའ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།

As for what substances a bardo body consumes,
 it is generally said that they consume odors,
 but they may also consume flavors, etc.

བར་སྲིད་དེ་ཡི་ལྷས་ཀྱི་ཁ་དོག་ནི།

Color of a Bardo Body

ཡང་དགོས་ཚེན་པོར་གསལ་བར་གསུངས་པ་བཞིན།
 དེ་ཡང་དང་པོ་རླུང་ལ་བཞེན་ཞིང་རྒྱ།
 དུག་ལྡེ་འདུས་པའི་སྣང་སེམས་རྟེན་འབྲེལ་ལས།

རྣམ་བྱུང་ལྗེ་ཁ་དོག་འཆར་བར་འགྱུར།།

As was clearly stated by Yanggön Chenpo,
first, riding on the wind,
due to the dependent arising of the five poisons,
the five colors appear.

ཕྱོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་འགོ་ཞིང་འབྱམས་པའི་ཚོ།།

འོད་ལྗེ་ཁ་དོག་ལམ་ལྟར་ཤར་ཏེ་འོད་།།

འོད་གང་ཟིན་པ་དེ་ཡི་སྐྱེ་འཛིན་ཏེ།།

དཀར་པོ་ཟིན་ན་ལྟ་དང་དམར་ལྟ་མིན།།

སྐྱ་མི་སེར་པོ་ཡི་དྲགས་ལྡང་སྲུ་དང་།།

དུད་འགོ་དུད་ཁ་དབྱུལ་བའི་སྐྱེ་གནས་འཛིན།།

གང་ཕྱིན་རྣམ་བྱུང་དེ་ལམ་ཤར་ཏེ་འོད་།།

སྤང་ལུན་དེ་ཡང་དེ་ཡི་འོད་དུ་འགོ།།

When wandering about in all directions,
the five-colored light will appear as a path.
Whichever light one follows determines one's rebirth.
If you follow white light, you will be reborn as a god, red as a demigod,
blue as human, yellow as a hungry ghost, green as an animal,
and smoke-colored as a hell being.
Wherever you go, the pure light will appear as a path.
All appearances will become the color of that light.

ཡིད་ལུས་དེ་ཡང་དེ་ཡི་ཁ་དོག་འོད་།།

རྗེ་བརྩུན་གོང་མས་ལུས་སེམས་གནས་ལུགས་དང་།།

བར་སྲིད་གཞིགས་རྣམས་གསུང་སྟན་བརྒྱུད་པ་ལས།།

བར་སྲིད་དེ་ནི་རྣམ་ཤེས་རླུང་གི་ཞེན།།

The mental body too takes on that color.
According to what has been passed down in the lineage of oral instructions
of earlier masters who have seen the true nature of the body and mind,
and beheld the bardo of existence,
in the bardo of existence, consciousness rides on the winds.

ལྷོད་ལྷི་ལམ་ས་ལྷི་དྲུང་ས་མ་འདྲུང་པ་ཡིན།།
 རྣམ་ལེས་དེ་ཡང་མ་དག་ཆ་དུག་ལྷ།།
 དག་ཆ་ཡེ་ལེས་ལྷ་ཡི་ས་བོན་བཅས།།
 ལྷོད་ལྷི་དྲུང་ས་ལྷ་དྲི་བཅས་ཡེ་ལེས་ལྷ།།

The wind is inclusive of the five pure elements.
 Consciousness has pure and impure parts.
 The impure part includes the five poisons and the pure part includes the seeds of
 the five wisdoms,
 the five purities of the wind and the five stained wisdoms.

གསལ་ཆ་སྣང་སེམས་རྟེན་འབྲེལ་ལས་རང་མདངས།།
 འོད་ལམ་རྣམ་ཤར་རྣམ་བྱང་འོད་ལམ་ལྷ།།
 གསལ་དྲུང་ས་ཆ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྣང་བ་ཡིན།།
 དེས་ན་རྣམ་བྱང་ལྷ་འམ་རྣམ་དག་བརྗོད་པ་འོ།།

There is self-radiance due to the interdependence of the clarity aspect and the
 mental appearances.
 The path of light appears as the five paths of pure light,
 and appearances arise from the radiant aspect.
 Thus, these are called the five purities or complete purities.

འོད་དེ་ཐོག་མར་ལྷ་ག་མཉམ་པ་འཆར།
 དེ་ནས་འདྲེས་ཚུལ་གང་སྐྱེ་དེ་ཡིན།།
 དཔེར་ན་རྣམ་སྐྱེ་ན་ལྷི་འོད་རྣམ་དགར།
 འགས་ཐེ་ཆེར་སོང་གང་དུ་ཕྱིན་ཤིན་སྟེ།
 འོད་ལམ་དགར་ཤར་ལེ་དང་མཐར་ལུས་དང།
 ལྷོད་བ་ཐམས་ཅད་དགར་སོང་འཆར་བའོ།།

At the beginning, the light dawns as the equality of all five.
 Then, that which arises from the manner of their mixing is,
 for example, pure white light if one will be reborn as a god.
 As that becomes more intense,
 that dawns as the white light of the path,
 and ultimately all bodies and appearances dawn as white light.